

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Előfétési ár:

Égész évre 6 kor. félévre 3 kor. egyes szám 20 fillér.
Előzetési pénzek és reklamációk Hirschl N. könyvnyomdájába küldendők.

Felölös szerkesztő:

SINKOVICH ELEK

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasbos pettsor egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér. Bélyegdíj 60 fillér. Nyitlter pettsora 50 fillér.

Polgári iskolát Muraszombatnak!

Az állampolgárok értelmi és szellemi előhaladása s ezzel kapcsolatban anyagi jólétüknek elősegítése fontos, országos érdek, melylyel szemben sem a társadalom, sem az állam közömbös álláspontra nem helyezkedhetik. Két-ségkívül első sorban a helyi társadalomra hárul ama feladat, hogy saját szükségletei, — anyagi és szellemi haladásának tényezőivel tisztába jöjjen, — boldogulának utjait és eszközeit helyesen felismerje. Mikor pedig a társadalmi erő gyengének bizonyul egyes, — a közérdek szolgálatában álló intézmények megvalósítására, csak akkor van helyén az állam támogatása s csak annál inkább, — minél jobban sürgetik azt magasabb államérdekdek is.

Széles Magyarországon alig akad vidék, mely az anyagi és szellemi élet országutjától annyira félre esnék, mint a muraszombati járás. Geographiailag annyira izolálva vagyunk, hogy a modern élet hullámesapásai csak megtörve, — elgyengülve juthatnak el hozzánk, melyek e járás stagnáló életébe lüktető erőt, friss vért nem önthetnek. Nem egy tekintetben miránk is áll Apponyi e mondása: „A periferiakon

baj van, egyes vidékek valóságos holt tagjai az állami életnek, melyekig a nemzeti ezélok, a nemzeti közösség, a nemzeti élet vérkeringése el nem juthat”.

Innét van azután, hogy e jobb sorsra méltó járás népe és értelmisége még mindig a tespedés korszakát éli. Járásunk népe a nagyköltővel szólva: „Nem léle honját e hazában”, mert a túlnépes járás földje nem adhat neki egész, — csak fél karéj kenyeret. Az értelmiségről is elmondhatjuk, hogy: „Bu és kétség mellette”, mert az ország bármely vidékéről ideszakadt tisztviselő csak ideiglenes purgatoriumnak tekintti ittletét, s amely gyermekekkel megéldott családapa még idejében meg nem szökbeték innét, annak leikét valóban a bu és kétségbeesés kínos érzése emészti, mikor arra gond, holt iskolázta gyermekeit, holott Muraszombatban csak népiskolák vannak s mikor tudnivaló, hogy a Muraszombatból való utazás a legközelebbi vasutállomásig mily nagy pénzbe kerül.

Ezek a nyomasztó állapotok nemcsak járásunk lakosságát érintik közvetlenül, hanem fontos nemzeti érdekekkel is kapcsolatosak. Hisz vidé-

künk nemzeti államunknak egy végvára, egy oly positio, melyet megtartani, erősíteni, — a nemzeti étellel szoros viszonyba hozni: fontos államérdek.

De épen geographiai viszonyainknál fogva e feladat megoldása csak annál nehezebb, mert egyébként hazafias vend népünk érintkezésében, közlekedésében, kereskedésében csak egy utat lát maga előtt; — de ez az ut nem áldás a nemzeti érdekekre, hanem valóságos veszedelem, mert egy szellemi és erkölcsi, mint anyagi életében népünket eltereli a magyarság befolyásának hatásköréből. Mert az eleven élet, a mindennapi kenyérkereset országutján népünkön igen sokat lekoptat ez az egyoldalú érintkezés abból, amit a magyar kultura utján szerzett.

Mindebből önként folyik, hogy járásunknak eminesérdeke egy, a vármegye szíve felé irányuló vasut s egy polgári iskola. A vasut ügyével már évtizedek óta foglalkozik e járás, még eddig sikertelenül, ami már maga is kiáltó bizonyosság ami nyomoruságos viszonyainknak. Hogy ezuttal lesz-e vagy nem? ne feleszegessük. Anyai azonban bizonyos, hogy ami áldozatköz-ségünk mértéke betelt, s többé már

TARGZA.

Az édes asszony.

Ha van édes dal, édes öltözet, édes idő, édes utca stb. mennivel több jussa lehet e divatos jelzőhöz egy szép asszonynak.

Édes asszonynak hívta mindenki, aki csak ismerte a szép Ellát, annak találta Várnay Béla, mikor feleségül vette. Sőt édesnek találta később is, hárbar sok keserűséget szerzett már neki ez az édes. De mikor a keserűséget is olyan édesen tudta beadni.

Ella fürdőre kívánczkott, a mely horribilis kiadás nem vágott egybe a fiatal bank-pénztárnok jövedelmével.

Az ura hát kijelentette, hogy ne a lehet.

— Te igazán szivtelen vagy, Béla!

Meghuzdott a pamlag sarkában s olyan édesen duzogott, hogy másnap már előkerítette az ura a költséget a fürdőre.

Télen jour fixeket és jour prieket adott; ez utóbbiakon persze nem az ártatlan sandwischekek, banálskodikok, de a hölgyek estélyi öltözékével összehangzó lukulusi lakoma.

A farsang folyamán ez állt a meghívón:

„F. h. 15-én rendezendő háziabálunkon szivesen látjuk önt és b. családját.”

Im. hm! háziagosan nagy lábón élnek ezek a Várnayék! hangzott a kétkező megjegyzés a bank-igazgató ur ajkán.

— A mi pénztárnokunk ugyancsak merészen szétterjeszti szármait mondta az igazgató bizottság egyik tagja, a kinek címére szintén érkezett egy azeeesioző izlésben kiállított meghívó.

A „jó barátok” rosszalták e pazarló életmódot. Rosszalták, megszökták miatta, de azért egytől egy ott voltak mind.

Ella olyan bájos, olyan, édes volt, hogy meghűvölt mindenkit.

Édes . . . édes . . . az az egyetlen kis fiuk is ugy hívta, hogy édes szép mamuska.

— Végy az öledbe, édes, szép mamuska.

— Eredj innen, kis butus, egészen összegyűrőd a csipke tublermet.

— Hát mikor veszesz öledbe?

— Ha házi ruhában leszek.

— Holnap? faggatta a kicsike.

A szép mama mintegy védőleg terjesztette maga elé karjait, aztán mikor a kicsike már kellő távolságban volt, összeszorította korall ajkacskáit s rátapasztva mutató és középujját, csókokat szórt

jó messziről a gyermek felé. Ezt is olyan édesen csinálta.

A házain épp ugy, mint a nyilvános bálokon, egész udvara volt az édes asszonynak. Egy Gerbeaudczorka, aki szemükkel ettek föl a gour mand gavallérok.

Hogy Várnay Bélának nem rontotta-e meg néha-néha a gyomrát ez az édesesség, azt bajos volna megállapítani. Voltak életének percei, mikor kompaktabb eledelre vágyott, mikor a lelkének, kellett volna táplálék. Mikor olyas valakire lett volna szüksége, aki megfelezzze vele azt, ami neki már elviselhetetlen sok volt: a nagy gondokat, amiket egy ilyen nagy háztartásról arra a férfirra, aki munkájából tartja fenn övét.

Hisz keresett, szerzett pénzt egész a lehetőség határáig, sőt tán még túl is a határon. No, de hisz majd kiközösöli a csorbát, mielőtt megtudná valaki.

Hisz minden emberrel megeshetik, hogy kiadásai tullepik a megengedett, korlátot.

Igen, tullepte a korlátot, nagyon nagy lépéssel lépte túl, de majd visszalép; ezután rendben lesz minden.

— Komoly beszédem volna veled Ella.

— Nekem is veled.

— Engedj előbb engem szóhoz jutni.

nem ami közreműködésüinktől függ a vasut kérdése.

S ha vasutunk ezuttal sem lesz, talán más téren is lemondjunk minden akciózól? Nem, hisz a megalkuvás és lemondás terén már is utólrhetlen rekordokat értünk el! Fogjuk meg azt a kérdést, melylyel a saját erőnkre támaszkodva is megbirkózhatunk, — ha komolyan akarjuk. Ez lenne a polgári iskola kérdése.

Mert végre be kell látnunk, hogy mint szólatan és szemérmes köldusok hiába várjuk az alamizsnát, — szép szónál, ígéreteknel nem kapunk mi egyebet. Alljunk a magunk lábára, ez méltó férfiakhoz! Eddig mást sem tettünk, mint legvitálisabb közérdekeinket, saját kötelességeinket egyszerűen rábíztuk, átruháztuk másokra, mi meg összetett kézzel, szinte keleti fatalizmussal vártuk sorsunk jobbra fordulását.

A polgári iskola kérdését úgy öt évvel ezelőtt egyszer már felvetettük s csak a magunk lanyhaságán, no meg az ígérethe helyezett naiv bizalmunkon mult, hogy azóta teljesen elaludt. Vessük fel a kérdést ismét, fogjanak össze járásunk legjobbjai s férfias elhatározással létesítsünk már egyszer mi is valamit, s aki e munkában, a tettek terén a legnagyobbakat mutatja magát, — azt tüntessük ki elismerésünkkel, bizalmunkkal és szeretetünkkel!

De lássuk már most, hogy csakugyan a polgári iskola-e az, mely ami igényeinknek legjobban megfelelne, s vajjon megvannak-e nálunk a feltételek egy polgári iskola benépesítését illetőleg s végül ami legfontosabb: mily módon, mily áldozatok mellett remélhető egy polgári iskola felállítására.

A polgári iskola, mint neve is mutatja, a polgári elem, a középosztály szellemi művelődését szolgálja. Kik nem készülnék tudományos pályákra, hanem csak az a céljuk, hogy a gyakorlati életpályákra előkészüljenek, hogy

képzett, értelmes iparosok, kereskedők stb. lehessenek: ezeknek szánták eredetileg a polgári iskolát s e célét egybeakötötték a leánynevelés fontos feladatával is. Már ily célból is föllötte mesze kiható jelentősége van a polgári iskolának, mert szükséges és óhajtható, hogy tulnépes járásunk lakosságának egy bizonyos hányada az iparos és kereskedői pályára lépjen, melyhez manapság már szintén több szükséges, mint az irni, olvasni tudás. De tudva azt, hogy a polgári iskola négy osztályának tanulmányrendje, — tekintettel a tudományos pályát választókra, lényegében megfelel a gymnasium és reálskola négy osztálya tantervének s törvény értelmében a polgári iskola négy osztályának elvégzése egyenlő értékű a többi középiskolák négy osztályával: a polgári iskola bármely életpályákra középiskolául szolgálhat négy évig. A latin nyelvnek, mint póttantárgynak behozatalával a polgári iskola négy osztályának elvégzésével bárki beléphet a gymnasium ötödik osztályába.

S mily áldás volna ez a négy év is számos családra nézve, ugy erkölcsi, mint anyagi szempontból! A szülői gond és aggodalom mennyire a minimumra redukálódna, ha helyben a szülők örökös szeme és folytonos felügyelete alatt végezhetnék gyermekeik a középiskola négy osztályát! S anyagilag is mily jelentékeny összeg megtakarítását jelenti ez a négy év! De nemesak a fiuknak, hanem a leányoknak is megadná mindazt, ami ugy az általános műveltség, mint az életpályákra szükséges előképzettség tekintetében szükséges.

Fontosságban pedig a nőnevelés semmivel sem kisebb jelentőségű, mint a fiuk nevelése, hisz a mai korban a nőknek egy része szintén önálló kenyérkereseti pályára van utalva. De eltekintve ezen kenyérkereseti pályától, — nem-e szükséges a műveltség a nőknek csakugy, mint a férfiaknak;

nem-e kívánatos és fontos nemzeti érdek is egyuttal, hogy a leendő anyák értelmét, jellemét kiműveljük, — hazafias érzésüket, gondolkodásukat az öntudatosság bizonyos fokára emeljük? A magyar nemzeti kultúra szolgálatában a nőknek, az anyáknak csak oly fontos, — hanem fontosabb missziója van, mint a férfiaknak.

Egy négy osztályu polgári fiu és leány polgári iskola teljesen, sőt csak is ez felel meg ami igényeinknek s tegyük hozzá anyagi erőnknek is, mert a polgári iskola létesíthető aránylag a legkevesebb áldozattal.

Világítsuk meg már most a polgári iskola kérdését az oldaláról is, vajjon prosperálhatna-e egy ilyen iskola Muraszombatban, tekintettel a benépesítésre? Már a törvény előírja, hogy az ötezer lakóval bíró községek tartoznak polgári iskolát felállítani, pedig mikor e törvényt hozták, a művelődés szükséges irányában az élet még kevesebb igényt támasztott, mint ma. Igaz, hogy Muraszombatban alig háromezer ember lakik; de nem szabad feledni, hogy egy nagy vidék, Vasvármegye legnépesebb járásának a székhelye, szellemi életének központja. Ehhez járul, hogy Muraszombatot ugy egy órajárányú területben mintegy husz község veszi körül, mely községek lakossága hét-ezerre rug s így Muraszombattal együtt tizezeret tesz ki azon vidék, illetve hely lakossága, honnét, — mint most a népiskolák példájára mutatja, — közvetlenül hazulról járhatnak iskolába a tanulók. Ugy kell tehát tekintenünk Muraszombatot, mint egy tizezer lakóval bíró mezővárost, nagy népes vidékkel, mely legalább is a zalamegyei Bellatincezig terjedne.

(Folytatás következik.)

Helyi, vármegyei és vegyes hírek.

— **A muraszombati kaszinó** a február 9-ére tervezett jelmez-estélyt közbejött akadály miatt február 14-ikére halasztotta. Az estély iránt ugy a helybeli,

— Ne légy udvariatlan.
Édesen mosolygott s aztán folytatta
— Egy remek új csillárt szemeltem ki utolsó estélyünkre, ezt meg kell vennem, cicca

— Ne leháskodjunk.
— Enyje, maga goromba. Ne beszéljen hozzám többet. Menjen, menjen, látni sem akarom.

— És következett egy újabb fölvonása annak a tragikomédiának, melyet már hat év óta játszanak.

A fölvonás végén az édes asszony győzött. Ó legalább azt hitte.

— Végy amit akarsz!
— Hisz már meg is vettem, mert előre tudtam, hogy morog, morog az én kis medvém, de azért mégis aranyos jó kis maczkó az. Holnap elhozzák a számlát. Bizony Isten, nem drága.

— És Várnay Béia azt hitte, hogy az a számla rejlik abban a borítékban, melyet másnap hozott be a szobálfány.

Nem számla volt. Egy levél.
„Egy igaz barátja figyelmezteti. Önt: legyen rá készen, hogy holnap pénztár-vizsgálatot tart Önnél a bizottság.”

Réges-régi dal.
Mire a vizsgáló bizottság belépett a pánccél-szobába, eldördült az a bizonyos revolver, mely nem Várnay Béia kezéből hullt ki először hasonló alkalomból.

Annak a halottnak most ez a neve: sikkasztó. És a másikat senki se hívja többé édes, de szerencsétlen asszonynak, sőt még ily is: nyomorult, könnyelmű teremtés.

Kövecz Ilma.

A mire nincs paragrafus.

Feltűnően szép asszonyka kopogtat be a doktor ajtaján.

— Bocsanát! A doktor urhoz van szerencsem?
— Igen asszonyom. Meltóztatassék helyet foglalni!
— Egy kis bajom volna.
— Ha kicsiny a baj, könnyen orvosolható.
— Kérem, rettenetes fájdalmaim vannak.
— Ah . . . megbátotta valaki?
— Dehogy!

— Értem. Bizonyára kellemetlen családi ügy.
— Nem, nem az. Egy fájdalmas daganat van a térdem fölött. Hirtelen keletkezett, s nagyon félek.
— Fél? . . . Az óvatosság sohasem árt! És szabad tudnom, miben lehetek szolgálataira?
— Édes Istenem! Szeretném ha megvizsgálná.
— Hm, hm. És térde fölött van? . . . Ha ugy tetszik?

A szép asszony fülög pirul. Hogy is ne. A doktor ur olyan fiatal! Hogy miért is nem ment öregebb orvoshoz.

Sohse szegyenkezzék, asszonyom Fordítsa félre a fejcsékjét. És most nézzük . . . Így ni . . .

— Veszelés?

Oh nem biszem. Szorgalmas borogatással véleményem szerint hamar meggyógyulhat.

— És más semmit sem ajánl?

— De igen. Tanácsiom önnek, asszonyom, hogy ha máskor efféle baja lesz, ne doctor juris-hoz, hanem doctor medicinae-hez fíradjon.

— Hogyan, ön tehát . . .

— Nem orvos, hanem ügyvéd vagyok. Az orvos fölöttem lakik a második emeleten.

A szép asszony felugrik. Lesújtó gyölöletteljes pillantást vet az ügyvédre és szólatlanul távozik. Fölbálgat a második emeletre és benyit az orvoshoz.

— Uram, hallatlan dolog történt velem.

— Nos? . . .

A térdem fölött mérges daganat keletkezett. Önhöz akarok jönni és tévedésből az első emeleten lakó ügyvédhez nyitok be. Előadom neki bajomat és a nyomorult megvizsgálja a daganatot. Mittegyek?

Asszonyom! Az én tanácsom az, hogy ha efféle baja van, ne doctor medicinae-hez, hanem doctor juris-hoz menjen. Én csak betegségeket gyógyítok, jogi esetekhez nem értek.

As asszonyka most még dühösebb lesz, mint

valamint vidékünk intelligenciája körében nagy érdeklődés mutatkozik, lázas sietséggel készülnek a szebbnél-szebb jelmezek s általában igen fényesnek és sikerültnek ígérkezik az estély. Megemlítjük még, hogy a mulatságra egy kitűnő ezigánybandát, a csáktornyai Sárközi bandáját sikerült felfogadni.

Halálós. Frankó János bodóhegyi körjegyző és anyakönyvezető hosszas betegeskedés után 58 éves korában f. hó 24-én elhunyt Temesvári f. hó 26-án ment végbe, melyre nagy számban vett részt járásunk intelligenciája. A megholtatott 1872 évi t. b. törvényei esküdt volt, ekkor a muraszombati kir. járásbírósnál vállalt hivatalát is mint irnok mintegy 3 évig működött. A bodóhegyi körjegyzőség szervezése óta pedig mint körjegyző működött Bodóhegyen, ahol földbírtoka és háza is volt. Halálát özvegye, 2 fia és 2 leánya siratja. Gyászborulást családja és rokonsága fogadják részvételnél. Béke poraira!

Vasuti előmunkálati engedély meghosszabbítása. Barthaos István pápai ügyvédnek, Körmenytilt Nádass, Rmány, Hászló, Zalalövő, Kálóza és Baksa, esetleg Nova irányban, Csömödér, illetve Rédics állomásig, valamint Zalalövőtől Cseb, Salomvár, Felső-és Alsó-Vágod, Apátfalva és Andrásida irányában, Zala Egerszegi ugyancsak Rimánytól, Nagy-Rákos és Eöri-Szt. Péter érintésével Muraszombatig és folytatódó Radkersburg irányában az ország határáig vezetődel vasutonalakra a Muraszombattól a határszél terjedő vonal kizárásával meghosszabbított előmunkálati engedély érvényét hasonló korlátozással másrészt a Zalalövőtől Eöri-Szt. Péter irányában vezető vonalra való átterjesztése mellett további egy évre meghosszabbították.

Az angol király halála. Viktoria angol királynő 63 évi uralkodás után 82 éves korában f. hó 22-én meghalt. Uralkodása alatt Anglia a világ leghatalmasabb birodalmává fejlődött, amely 315 millió lakost számlál és oly kiterjedt, hogy benne a nap sobasim nyugszik le. Utóda fia, a velzi herceg, aki VII. Edward név alatt már elfoglalta az angol trónt.

Sinkovich Elek muraszombati szolgabírónak, mint ügyességi megbízottnak e tisztségben tanúsított buzgalma elismerésül az igazságügy-miniszter 100 korona jutalmat utalványozott.

Vármegyei közgyűlés. Vármegyei önkormányzat bizottsága folyó évi I. énegyeddi közgyűlést február hó 4-én fogja megtartani.

Eljegyzés. Dékány Mihály áll. tanítóképző-intézeti tanár jegyet váltott Csáktornyán, Margitai József áll. tanítóképző-intézeti igazgató leányával, Honkával.

Vasmegeyi szoba a tanítók házában. A tanítók házában létesítendő vasmegeyi szoba létesítésére a törvényhatósági közgyűlés 200 koronát szavazott meg ezen határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

Helyettesítés. A megüresedett bodóhegyi körjegyzőségre Pósfay Pongrácz főszolgabíró

az inéut volt. Szó nélkül odahagyja az orvost és siet a rendőrséghez. Egy rendőrfogalmazó utasítja, akinek felháborodással adja elő paragrafust, amelybe az ügyvéd cselekménye beletűződik.

— De hát mit tegyek? Tanácsoljon valakit

— Mások ha effélé baja lesz, panaszolja el a férjének. Ő bizonyára meg fogja találni azt a paragrafust, amelyet én hiába keresek.

— Férjemtől elválva élek.

— Az baj. Akkor hát panaszolja el a legtüzebb udvarlójának.

— Udvarlóm nincs.

— Udvarlója nincs? . . . Hm, hm. Ha megenged, leszek én az udvarlójam.

— És mi lesz az ügyvéddel?

— Az ügyvéddel? Majd írrok egy levelet, amelyben hálás köszönetet mondok neki. Mert hiszen ezt a kedves ismeretséget egyedül neki köszönhetem.

Az asszonyka meglegyinti a rendőrfogalmazó arcát.

— Menjen! Maga is olyan, mint a többi férfiak. . . Hanem azért írja meg az ügyvédnek azt a levelet.

Gottlieb.

Tegyei János felső-lendvai okleveles segédjegyző tette meg helyettesnek s neki a körjegyzői iródt f. hó 26-án a f. Társaságban Törekvő rokonzenzen ember s járásunkban a legrégibb segédjegyző.

Meghívás. A muraszombati gazd. téli tanfolyamot f. év január hó 31-én d. e. 10 órákor a gazdakör ünnepélyesen rokeszti b. mely alkalommal a tanulók munkáiból kiállítás rendez s ugyan akkor a főlös számú kézművények egy részét a tanulók közt osztja szét s a budapesti iparkiallításra tartja fenn, másrészt pedig az ünnepély után eladja. Eladársra kerülnek felér és barna vesszőből készült 5 és 3 kilós postakosarak, hosszú és kerek ruhakosarak, burgonya, répharad kosarak, tyukborítók, tyukteltek, szép erős seprűk stb. Az ünnepélyre a gazdakör szívesen látja nemcsak tagjait, hanem az úgy iránt érdeklődő m. t. közönséget is.

Takáts R. István, titkár. Gróf Bathányi Zsigmond, elnök.

Jelzalog adások figyelmébe. Lugatlanokra telekkönyvileg bekelezett adósságok évi kamatainak 10%-ka az általános jövedelmi pótdóbból a törvény értelmében levanadó. Ezt a körülményt azzal hozzuk az adók közönség tudomására, hogy bekelezett tartozások f. évi január hó 31-ig annyiaval is inkább bevallják; mert a később beérkező jelentések illetékes helyen nem veszik figyelembe.

Sombathely fejlődése. Sombathely fokozatos fejlődésnek föltüntetése alkalomszerűen találjuk közölni Sombathely város monográfiájának amaz adatait, a melyek a régi és újabb fejlődés szerinti különböző időkben következőleg tündetik fel a város lakóinak számát.

1764-ben a város lakóinak száma	2137
1780-ban	1952
1815-ben	3591
1841-ben	4318
1846-ban	4317
1848-ban	5175
1857-ben	5853
1870-ban	7561
1890-ban	16133
1901-ben	23300

Legjobb orvosság. Mindenkinek, kik gyomorbaig évtávtaimásig, rossz emésztés, májfájdalmak, köhica, vérszegénység, ideges fogfájásban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer vértisztító ladaecskát, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelsőrangú orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot vének a tolvainoknak, ha e kitűnő szert b. figyelmükbe ajánlunk 1 tekeres, mely 6 doboz á 15 ladaecskát 1.05 frtért. — A pénz előleges beküldése után 1 tekerest 1.25 frtért, 2 tekerest 2.30 frtért, 3 tekerest 3.35 frtért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerészre, Bécs, I. Singerstrasse 15.

Közhivatalnok-e a tanító? A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter egy előfordult konkrét eset alkalmából kérdést intézett az igazságügyminiszterhez az iránt, vajon a tanítók közhivatalnokoknak tekinthetők-e vagy sem? Az igazságügyminiszter válaszában kijelentette, hogy az 1878 évi V. k. törvénycikk 270 §-ának második pontja és 461 §-ának szempontjából az állami egyáltalában pedig bármilyen jellegű nyilvános iskolában működő tanítók közhivatalnokoknak tekintendők.

Ménkiosztás. A palini állami méntelepen elhelyezett méneket az egyes fedeztetési állomások részére január hó 29-én fogják szétosztani.

Uj utasítás. Régi panaszja volt a tanítóknak, hogy az iskolai gondnokok az oktatásba is beleszóhártak s azok érdekében lakusok is kóntárolhattak a közoktatásügyi miniszter egy új utasítással ki is vette a paedagógiai vezetésbe és tanításba való befolyást a gondnokságok hatásköréből s ezeket az ügyeket kizárólag a tanerők, ténstestületek, igazgatók és kir. tanfelügyelők hatáskörébe utalta. A gondnokságok csak az iskolai külső ügyével foglalkozhatnak. Az utasítás már ezen tanévben életbe lép.

Az önkéntesek öröme. Mindenki tudja, hogy az egyéves önkéntesek eddig csak 6 hónapig szolgáltak után kaptak csillagot. Most a közös hadügyminiszter elrendelte, hogy a kifogástalan viselőt és szorgalmas önkéntesek már január 1-vel címzetes őrzetközök neveztessenek ki.

Az iskolák tisztasága. A vallás-és közoktatásügyi magyar királyi miniszter 89.470—1900. szám alatt korrendeletet küldött valamennyi tanfelügyelőnek és ezek útján szigorúan meghagyta az igazgató-tanítóknak, a gondnokságoknak és iskolazárkóknak, hogy az elemi iskolai épületek külső és belső takarítására, az ajtókat, ablakokat, bu-

torzat padlázat és falaknak rendben és tisztán tartására, a tantermek, folyosók rendes szorolása és napi tisztogatására a legszigorubb gondnal ügyeljenek föl akár a kincstár, a község, a felekezet, vagy hitközség terhére történjék is az iskolaeépület tisztogatása és rendben tartása. A miniszter azt ígéri, hogy teljes szigorral jár el mind azon esetben, midőn gondatlanság és rendtelenség az épületek és felszerelések romlásából eredő anyagi kárt, a növendékek testi egészségének veszélyeztetését és helyes nevelésüknek bontását okozza.

Üsd vissza. Abban a sokat vitatott kérdésben, hogy szabad-e a tanítóknak a tanítványt megverni, minap a kuria véleményt mondott egy konkrét esetben. Az egyik néptanító 1899 december 19-én az iskolában egy pálcával megverte kilenc éves R. Sarolta növendékét. Az apa panasza folytán az első bíróság a tanítót felmentette; a másodbírósg bírósága fő és tíz korona melletti büntetésre ítélte. A vádlott semmisségi panasz folytán a kuria a másodbírósg ítéletét megsemmisítette, kimondván, hogy a tanító a tanítványt rakoczátlannal magaviselete miatt illette testi fenyegetéssel és tekintve, hogy a tanító az iskolai rendet és fegyelmet zavaró tanítványával szemben felegyemi hatáskörrel bírt és mert vádlott mint néptanító ezt a sértést a tanításra és felügyeletre bízott iskolai növendékek az iskolában felegyemi jogának gyakorlása közben ejtette, — ezen cselekménye miatt a tanító nem büntethető.

Zalavármegye legnagyobb városa. Nagykanizsán befejezték a népszámlálást. A lakosság 23500 lelket tesz ki. A város tíz évtől 2900 lélekkel szaporodott.

Ki a tolvaj? Pójbics János gerőházi lakosól ismeretlen tettes ellopott egy csomó ruhamezt, meg néhány korona készpénzt. A tolvajt egy odaváló eszavargó személyében gyanítják, de az ipse nyomatlanul eltűnt hazáról.

Vérez veredés. A seregházi legények iszonyú vérvégzést vittek véghez a minap a korszmában. Szűvítábol kifolyólag összeveszték és székekkel ütözkö-verték egymást. Vézert már mindnek a feje, mikor beléptek a csendőroök, kik az egész konventikumot szétguzasztották. A korsmáros a legtbőrt kárt szenvedte, mert 3 ajtót és 6 székét összetörték a legények, az ablakokat meg beverték. Valamennyit följelentették a muraszombati járásbírósnál.

Betörés. Ifju Novák János gesztenyési lakos betört Novák István gesztenyési lakosnak szatcsüzetébe és onnan 66 korona készpénzt elemelt. A jó madarat a tótkeresztúri csendőroök elfogta és feljelentette a muraszombati kir. járásbírósnál.

Hirdetmény.

Muraszombat község a Némeltóságú magyar kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Ur 70779/900. sz. leiratával jóváhagyott és 13.354 korona költségben előirányzott tervszet szerint emelendő óvoda építésére

pályázatot nyit.

A tervek és költségvetés a muraszombati községbírónál betekinthezők.

Pályázati határidő 1901. február 10.

A beérkezett ajánlatok felett a szabad választási jogot a magának fenntartja.

Muraszombat, 1901. évi január 25.

Sömen János,
városbíró.

Közgazdaság.

A fagykár elleni védekezés a gyümölcs-fáknál.

A fiatal gyümölcsfáknak alig van veszedelmesebb illensége a fagnál, a melynek káros hatása különösen akkor nyilvánul, ha a nap sugara a fa-

